

Yhdessä enemmän – kestäväää kasvua ja uudistumista Suomen matkailuun

**Suomen matkailustrategia 2019–2028
ja toimenpiteet 2019–2023**

Matkailuseminaari 29.11.2019

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

4 hyvää syytä panostaa matkailuun

Matkailun
kokonaiskysyntä
15 mrd €

Vientiin
rinnastettava
matkailutulo
5 mrd €

Matkailuala
työllistää
140 200
henkilöä

Matkailueuro
tuo **56 senttiä**
muille
toimialoille

1. Matkailu on suuren kasvupotentiaalin omaava palveluala, jolla on kerrannaisvaikutuksia muille aloille

Matkailulla on Suomessa merkittävä vaikutus kansantalouteen ja työllisyyteen. Matkailun suora bruttokansantuoteosuus on 2,6 prosenttia. Matkailun kokonaiskysyntä oli noin 15 miljardia euroa vuonna 2017 ja matkailuyritysten liikevaihto yli 19 miljardia euroa. Matkailu aikaansaa myös moninaisia kerrannaisvaikutuksia muille elinkeinoille, kuten rakennus-, elintarvike ja liikunta- ja hyvinvointialalle. Yksi matkailueuro tuo arviolta 56 senttiä lisäarvoa muille toimialoille. Matkailun kasvupotentiaali on suuri; maailmassa matkailu kasvaa 5 prosentin vuosivauhtia.

2. Matkailu on kasvava vientitoimiala

Matkailuviennin kasvu on selvästi muuta palveluvientiä nopeampaa. Vuonna 2017 matkailuviennin osuus palveluiden vientituloista oli noin 17 prosenttia. Matkailu on ainoa viennin ala, jonka kulutus tapahtuu Suomessa, ja joka maksaa toiminnastaan arvonnäköveroa. Suomeen suuntautuvan matkailun kehittäminen on kansantalouden ja alueiden näkökulmasta tehokkain tapa lisätä Suomen matkailusta saamia tuloja.

3. Matkailu on merkittävä työllistäjä

Matkailu työllisti vuonna 2017 yli 140 000 henkilöä. Lisäksi vuokratyövoiman käyttö on yleistä; hotelli- ja ravintola-alalla tehtiin vuokratyötä arviolta 6000 henkilötyövuotta. Matkailu työllistää paljon nuoria, joiden osuus työntekijöistä on 30 %. Matkailutoimialoilla yrityksiä on noin 28 500, joista pääosa on mikroyrityksiä. Matkailu tulee pysymään työvoimavaltaisena myös teknologian käytön ja tätä kautta palvelujen saavutettavuuden lisääntyessä.

4. Matkailu on alueellisesti merkittävä elinkeino

Matkailu on tasapainoista aluerakennetta vahvistava tekijä. Matkailun merkitystä kasvattaa alan paikkasidonnaisuus; matkailutoimialojen työpaikkoja ja paikallisesti tehtyä kehittämistyötä ei voida pääosiltaan siirtää muihin maihin eikä muille paikkakunnille. Matkailun merkitys korostuu paikallisesti erityisesti maaseutu- ja saaristoalueilla sijaitsevien matkailukeskusten yhteydessä. Matkailun avulla luodaan monipuolisempia ja laadukkaampia palveluita paikallisille asukkaille, mutta myös perusinfrastruktuuria, jonka pohjalle voidaan kehittää muuta elinkeinotoimintaa.

Suomesta Pohjoismaiden kestävimmin kasvava matkakohde

- VISIO:** Omaperäinen ja uteliaisuutta herättävä Suomi on Pohjoismaiden kestävimmin kasvava matkailukohde.
- MISSIO:** Matkailu on vastuullinen ja kasvava palveluliiketoiminnan ala, joka luo hyvinvointia ja työllisyyttä ympärivuotisesti koko Suomessa.

Kestävän matkailun kasvu edistää Suomen kestäväää kasvua

Kestävyys ja kasvu eivät ole toistensa vastakohtia. Matkailukysynnän ja matkailutyöllisyyden kehitys keskeisiä määrällisiä mittareita seurata matkailun vaikuttavuutta suomalaiseen yhteiskuntaan.

Kestävä kasvu ja uudistuminen toteutuvat, jos matkailuala ja matkailijat vastuullisesti ja pitkäjänteisesti muuttavat toimintatapojaan. Matkailustrategian toimenpiteet tukevat toimintatapojen muutosta. Toimenpiteiden toteuttaminen edellyttää sitoutumista ja rohkeutta, riittävää resursointia, toimijoiden välistä yhteistyötä sekä suhteellisen tasapainoista globaalia kehitystä poliittisesti ja taloudellisesti.

Suomen matkailuala kasvaa merkittävästi vuoteen 2028

Taulukko 1. Määrällinen toteuma 2015–2018 ja tavoitteet vuosille 2023 ja 2028

	2015	2016	2017	2018	2023	2028
Matkailukysyntä (mrd €)	13,8	14	15*	***	17	20
Matkailuvienti (mrd €)	3,6	3,6	4,6*	***	6	8
Kotimainen matkailukysyntä (mrd €)	10,2	10,4	10,4*	***	11	12
Matkailun suora arvonlisä BKT:sta (%)	2,5	2,5	2,6*	***	3	3
Matkailuklusterin yritysten liikevaihto (mrd €)	18,7	18,1	19,6	***	25	29
Matkailun aikaansaama työllisyys (osa- ja kokoaikaiset palkansaajat, hlöä) **	137 400	138 800	140 200*	***	152 000	164 000
Rekisteröidyt yöpymisvuorokaudet (milj.)	19,7	20,3	21,9	22,2	24	26
Ulkomaiset rekisteröidyt yöpymisvuorokaudet (milj.)	5,5	5,8	6,7	6,8	8	10
Kotimaiset rekisteröidyt yöpymisvuorokaudet (milj.)	14,2	14,6	15,2	15,4	15,5	16
Suomen markkinaosuus (%) ulkomaisista yöpymisistä suhteessa muihin Pohjoismaihin	13,3	12,9	14,2	13,9	15	16
Majoitusmyynti (milj. €)	1 009	1 081	1 198	1 246	1 430	1 643
Kansallispuistojen, valtion retkeilyalueiden ja muiden suosituimpien kohteiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaistuloaikutukset (milj. €)	215	232	258	290	336	350
Metsähallituksen suojelualueiden, retkeilyalueiden ja luontokeskusten käyntimäärä (milj.)	7,2	7,7	7,9	8	8,6	9
Suomen sijoitus ulkomaisten yöpymisten sesonkiluonteisuudessa suhteessa muihin Pohjoismaihin	1	***	***	1	1	1

* ennakkotieto tai arvio

** luku ei sisällä vuokratyövoimaa

*** lukua ei saatavilla

Lähde: Tilastokeskus, Visit Finland, WTTC, Oxford Economics, UNWTO, Metsähallitus

Suomen valinnat vision toteutumiseksi

- Matkailua kehitetään taloudellisesti, ympäristöllisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti vastuullisilla valinnoilla, jotka varmistavat kestävä kasvun ja ohjaavat minimoimaan negatiivisia vaikutuksia.
- Matkailualan vaikuttavuuden seuranta, arviointia ja viestintää tehostetaan.
- Business Finlandin resursointi nostetaan pohjoismaisella tasolla kilpailukykyiseksi Suomeen suuntautuvan matkailun kehittämiseksi
- Suomeen suuntautuvaa matkailua kehitetään kansallisella tasolla Visit Finlandin suuralueyhteistyömallilla. Matkailumarkkinointia ja tuotekehitystä toteutetaan neljällä suuralueella: pääkaupunkiseutu, Järvi-Suomi, rannikko ja saaristo sekä Lappi.
- Matkailun kehittämisessä panostetaan kansainvälisen matkailukysynnän kasvun rinnalla kotimaanmatkailun kilpailukykyyn edistämiseen.
- Suomesta tehdään älykäs matkakohde, joka tarjoaa sujuvimman ostopolun haaveilusta matkalle.
- Suomi menestyy keskittymällä omiin, ympärivuotista matkailua edistäviin teemallisiin vahvuuksiinsa.
- Suomen matkailukohteiden saavutettavuutta edistetään raide-, tie-meri- ja lentoliikennettä sekä matkaketjuja kehittämällä paikallis- ja matkailuliikenteen tarpeet huomioiden.
- Kansallispuistojen, retkeilyalueiden ja maailmanperintökohteiden sekä Metsähallituksen matkailullisesti tärkeiden muiden kohteiden (esim. historiakohteet), samoin kuin museokohteiden ja kansallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen uudistumisesta ja kehittämisen riittävästä rahoituksesta huolehditaan.
- Osaavan työvoiman saatavuutta matkailualalla edistetään.

Kohti tavoitteita – toimenpiteet kestävän kasvun ja uudistumisen aikaansaamiseksi

Strategiassa on 46 toimenpidettä, joilla edistetään matkailun kestävää kasvua ja uudistumista. Toimenpiteet on jaoteltu neljään kokonaisuuteen:

1. Kestävyydestä Suomen kilpailuvaltti

- Matkailuyritysten, -alueiden ja matkailijoiden ohjaaminen kohti vastuullisia valintoja (7)
- Kehitetään matkailupalveluja teemapohjaisesti sesonkien tasaamiseksi (1)

2. Matkailualan digitalisointi

- Matkailutuotteiden ja -palveluiden digitalisointi ja digitaalisen matkailumarkkinoinnin terävöittäminen (3)
- Matkailualan digiosaamisen kehittäminen (3)

3. Matkailupalveluiden kasvua tukeva saavutettavuus

- Saavutettavuuden kehittäminen matkailualan tarpeet huomioon ottaen (6)
- Liikenne palveluna -toiminnan vahvistaminen (3)

4. Kilpailukykyä tukevan toimintaympäristön varmistaminen

- Matkailualan tuloksellisen yhteistyön vahvistaminen (7)
- Tiedolla johtamiseen panostaminen (6)
- Matkailun kestävää kasvua tukeva lainsäädäntö, maankäyttö sekä toimintakulttuuri (7)
- Osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen (3)

Toimeenpano

Rahoitus

- Matkailustrategiaa toteutetaan valtiontalouden kehyspäätösten ja valtion talousarvioiden mukaisten voimavarojen puitteissa. Osaan tavoitteista ja toimenpiteistä voidaan vastata mm. EU-ohjelmien rahoituksella.
- Osana hallitusohjelman toimeenpanoa esitetty rahoitus matkailuun tukee toimeenpanoa.

Toimijat

- Vastuutahot keskeisiksi tunnistettuja – alueellista vaihtelua, maininnat eivät ole poissulkevia

Seuranta

- Strategian toimeenpanoa ja tavoitteiden saavuttamista seurataan kokonaisuutena ja toimenpiteittäin kahden vuoden välein. Seuranta perustuu vastuutahojen raportointiin. Määrällisiä tavoitteita seurataan vuosittain, mm. TEM:n vuosittainen matkailupoliittinen seminaari 2020. Toteutumista seuraa MiniMatka, jota TEM koordinoi.
- Matkailustrategiaa päivitetään ja seurantaa kehitetään tarvittaessa. (mm. kestävyysseuranta!)

Lisätietoa:

www.tem.fi/matkailu

matkailu@tem.fi